

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel uchwalenia projektowanej ustawy

Funkcjonujące przepisy ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593, z późn. zm.), zwanej dalej „wojskową ustawą pragmatyczną”, w zakresie powoływania do zawodowej służby wojskowej, przebiegu tej służby, podstawowych uprawnień i obowiązków służbowych żołnierzy zawodowych, otrzymywania uposażenia i innych należności pieniężnych przez żołnierzy zawodowych, zwalniania z zawodowej służby wojskowej oraz przebiegu służby wojskowej kandydatów na żołnierzy zawodowych wymagają dostosowania ich do aktualnych potrzeb służby wojskowej. Praktyczne doświadczenia wynikające w głównej mierze z nowych realiów, w których znalazły się Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, związanych z ich pełnym uzawodowieniem oraz gruntowna przebudowa ich struktur organizacyjnych, wskazują na potrzebę nowelizacji obowiązujących rozwiązań wojskowej ustawy pragmatycznej dotyczących niektórych aspektów pełnienia zawodowej służby wojskowej.

Projektowane rozwiązania, wpisujące się w oczekiwania zarówno dowódców poszczególnych szczebli kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej, jak i żołnierzy zawodowych, mają służyć stabilizacji służby wojskowej i zatrzymaniu żołnierzy w służbie zawodowej.

II. Zakres proponowanych zmian

Przewidywane zmiany w przepisach wojskowej ustawy pragmatycznej obejmują:

- 1) usprawnienie systemu rozwoju służbowego i wykorzystania zasobów osobowych żołnierzy zawodowych przez umożliwienie zaszeregowywania stanowisk służbowych oficerów młodszych i szeregowych do dwóch stopni wojskowych, a podoficerów do trzech stopni wojskowych

W przypadku stanowisk służbowych oficerów młodszych zakłada się zaliczenie tych stanowisk do dwóch stopni wojskowych (tzw. widełki). Żołnierz zawodowy wyznaczony na takie stanowisko będzie mógł pełnić na nim służbę przez

dłuższy okres bez konieczności przenoszenia go na inne stanowisko. Po trzech latach służby na takim stanowisku, po uzyskaniu przez oficera młodszego wzorowej lub bardzo dobrej ogólnej oceny w ostatniej opinii służbowej, będzie istniała możliwość zmiany zaszeregowania oficera do wyższego stopnia wojskowego i wyższej grupy uposażenia. Zmiany zaszeregowania dokonywał będzie organ uprawniony do wyznaczenia żołnierza na określone stanowisko służbowe, w drodze decyzji. Zmiana zaszeregowania dawała będzie podstawę do mianowania oficera na kolejny stopień wojskowy bez zmiany stanowiska służbowego. Przewiduje się również, że w sytuacjach szczególnych, uzasadnionych potrzebami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, okres służby na stanowisku służbowym w określonym stopniu wojskowym uprawniający do zmiany zaszeregowania będzie mógł zostać skrócony, nie mniej jednak niż do dwóch lat.

W przypadku podoficerów proponuje się zaliczanie stanowisk podoficerów do trzech stopni etatowych, w których będą określane po trzy stopnie wojskowe, tj.:

- podoficerów młodszych: kapral, starszy kapral, plutonowy,
- podoficerów: sierżant, starszy sierżant, młodszy chorąży,
- podoficerów starszych: chorąży, starszy chorąży, starszy chorąży sztabowy.

Powyższe rozwiązanie pozwoli na efektywniejsze prowadzenie polityki kadrowej w tym korpusie kadry zawodowej. Ponadto stanowić będzie instrument do uzyskania tożsamości posiadanego przez podoficera stopnia wojskowego ze stopniem etatowym zajmowanego przez niego stanowiska służbowego. Umożliwi to również mianowanie podoficerów na wyższe stopnie wojskowe bez potrzeby zmiany przez nich zajmowanych stanowisk służbowych. Zwiększy również możliwość powoływania do zawodowej służby wojskowej podoficerów rezerwy.

Spełnienie przez żołnierza określonych przesłanek (okres zajmowania dotychczasowego stanowiska; okres służby na stanowisku służbowym w posiadanym stopniu wojskowym; ogólna ocena wzorowa lub bardzo dobra w ostatniej opinii służbowej) będzie dawało możliwość zmiany zaszeregowania podoficera do wyższego stopnia wojskowego i grupy uposażenia. Zmiany zaszeregowania dokonywał będzie organ uprawniony do wyznaczenia

podoficera na stanowisko służbowe decyzją. Zakłada się, że zmiana zaszeregowania będzie mogła nastąpić dopiero po trzech latach służby na stanowisku w określonym stopniu wojskowym, jednakże w szczególnych przypadkach, uzasadnionych potrzebami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, okres ten będzie mógł zostać skrócony, nie mniej jednak niż do dwóch lat.

W przypadku stanowisk służbowych szeregowych proponuje się zaliczenie tych stanowisk do dwóch stopni wojskowych.

Zakłada się, że zmiana zaszeregowania szeregowego zawodowego do wyższego stopnia wojskowego i grupy uposażenia będzie mogła następować po co najmniej pięciu latach służby na stanowisku służbowym w posiadanym stopniu wojskowym, uzyskaniu ogólnej oceny wzorowej lub bardzo dobrej w ostatniej opinii służbowej. W sytuacjach szczególnych, jeżeli będą przemawiały za tym potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, okres służby na stanowisku służbowym w posiadanym stopniu wojskowym może być krótszy, nie mniej jednak niż trzy lata.

Minister Obrony Narodowej będzie corocznie określał limity awansowe dla żołnierzy, których stanowiska są zaszeregowane do kilku stopni etatowych. Zmiana zaszeregowania będzie mogła nastąpić w ramach określonego limitu awansowego. Celem tego rozwiązania jest kontrola funduszu uposażeń żołnierzy zawodowych.

Projektowane zmiany zostały ujęte w art. 1 pkt 1 lit. a, pkt 4, 8, 9, 24 i 25 oraz art. 2 projektu ustawy.

- 2) wprowadzenie możliwości wyznaczania na niższe stanowiska służbowe żołnierzy zawodowych – za ich zgodą – w przypadku likwidacji lub zmiany dotychczas zajmowanych przez nich stanowisk służbowych

Obowiązujące rozwiązania wojskowej ustawy pragmatycznej nie przewidują możliwości wyznaczania żołnierzy zawodowych na niższe stanowiska służbowe. Doświadczenia w tym zakresie wskazują na potrzebę wprowadzenia norm umożliwiających wyznaczanie żołnierzy zawodowych na niższe stanowiska służbowe w szczególności, gdy w wyniku zmian organizacyjnych likwidowane jest stanowisko zajmowane przez żołnierza zawodowego lub likwidowana jest

jednostka wojskowa, a brak jest możliwości wyznaczenia żołnierza na stanowisko odpowiadające posiadanemu przez żołnierza stopniowi wojskowemu.

Zakłada się, że wyznaczenie żołnierza zawodowego na niższe stanowisko służbowe będzie mogło nastąpić w przypadku zaistnienia przesłanek uzasadniających wypowiedzenie żołnierzowi zawodowemu stosunku służbowego przez organy, gdy jednostka wojskowa, w której żołnierz zawodowy pełni zawodową służbę wojskową, uległa rozformowaniu lub zmniejszył się jej stan etatowy w korpusie kadry zawodowej Sił Zbrojnych, w którym żołnierz pełni służbę, albo gdy uległo likwidacji stanowisko służbowe, które żołnierz zajmował, a brak jest możliwości wyznaczenia go na inne stanowisko odpowiadające jego kwalifikacjom zawodowym, za pisemną zgodą żołnierza zawodowego. Wyznaczenie na niższe stanowisko w tym trybie będzie również możliwe w odniesieniu do osób pełniących służbę w rezerwie kadrowej. Wyznaczenie takie będzie następowało na stanowisko służbowe zaszeregowane do stopnia etatowego bezpośrednio niższego od zajmowanego przez żołnierza zawodowego stanowiska (art. 1 pkt 20 i 25 projektu ustawy).

3) zniesienie kadencyjności u podoficerów i zmiana okresów trwania kadencji

Proponowane rozwiązania zakładają, że kadencyjność będzie instytucją funkcjonującą jedynie dla oficerów służby stałej. Oficerowie zawodowi będą mogli powtarzać kadencję na zajmowanych stanowiskach służbowych bez ograniczeń. Jednakże od tej zasady będą istniały wyjątki dotyczące stanowisk służbowych (tzw. prezydenckich):

- Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego,
- dowódców rodzajów Sił Zbrojnych,
- Dowódcy Operacyjnego Sił Zbrojnych,
- Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych.

Zmiany w obszarze kadencyjności przewidują również, że kadencja na stanowisku służbowym dla oficerów w służbie stałej trwała będzie od dwóch do trzech lat. Proponowane rozwiązania wpisują się w system corocznego opiniowania służbowego żołnierzy zawodowych oraz obowiązku corocznego

przeprowadzania oceny sytuacji kadrowej, których efektem będzie możliwość określenia żołnierzom ścieżek ich rozwoju zawodowego. Ponadto zaproponowane rozwiązanie będzie zwiększało stabilizację na stanowiskach.

W związku z wprowadzeniem dwuletniego okresu najkrótszej kadencji proponuje się jednoznacznie określić w ustawie, że w przypadku gdy okres do osiągnięcia przez żołnierza zawodowego wieku uzasadniającego zwolnienie żołnierza z zawodowej służby wojskowej wskutek osiągnięcia określonego wieku (art. 111 pkt 5 lub 111b ust. 2) jest krótszy niż dwa lata, można określić dla takiego żołnierza kadencję, której okres kończy się z dniem osiągnięcia przez niego określonego w ustawie wieku. Projektowane rozwiązanie wpisuje się w główny nurt zmian wojskowej ustawy pragmatycznej związany z „zatrzymaniem” żołnierzy w służbie (art. 1 pkt 23 projektu ustawy).

- 4) objęcie żołnierzy służby kontraktowej możliwością przenoszenia do rezerwy kadrowej

Obowiązujące zasady dotyczące przenoszenia żołnierzy do rezerwy kadrowej określają, że jest to instytucja przeznaczona dla żołnierzy służby stałej oraz żołnierzy służby kontraktowej korzystających z urlopu wychowawczego dłuższego niż 12 miesięcy. Proponuje się znieść ograniczenia, co do możliwości przenoszenia do rezerwy żołnierzy służby kontraktowej. Zakłada się, że projektowane rozwiązanie zwiększy efektywność wykorzystywania zasobów kadrowych, a także ułatwi planowanie rozwoju zawodowego żołnierzy zawodowych. Proponuje się, że żołnierze służby stałej, tak jak obecnie, będą mogli być przenoszeni do rezerwy kadrowej na okres do dwóch lat. Natomiast żołnierze służby kontraktowej będą mogli być przenoszeni do rezerwy kadrowej na okres do sześciu miesięcy. Jednakże żołnierze służby stałej i kontraktowej kierowani na studia lub naukę w kraju i za granicę, przenoszeni będą do rezerwy kadrowej na okres pobierania tej nauki (art. 1 pkt 14 i 15 projektu ustawy).

- 5) zmniejszenie liczby podstaw zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej

Mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia oraz zaproponowane zmiany w systemie opiniowania służbowego żołnierzy zawodowych, proponuje się dokonać zmianę w podstawach zwolnienia żołnierza z zawodowej służby

wojskowej. Zakłada się zniesienie dwóch przesłanek zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej, tj. uzyskanie dwóch niedostatecznych ocen ze sprawdzianu sprawności fizycznej oraz niezłożenie w określonym terminie, po uprzednim wezwaniu, oświadczenia o stanie majątkowym.

Ocena ze sprawdzianu sprawności fizycznej jest jedną z częściowych ocen wyszkolenia wojskowego żołnierza zawodowego i tym samym nie powinna stanowić samodzielnej podstawy zwolnienia go z zawodowej służby wojskowej. Zakłada się, że niedostateczna ocena ze sprawdzianu sprawności fizycznej albo nieusprawiedliwiona nieobecność na takim sprawdzianie będzie powodowała obniżenie ogólnej oceny z opiniowania służbowego (przeprowadzanego corocznie) do oceny dostatecznej. Uzyskanie oceny dostatecznej, w myśl art. 112 ust. 1 pkt 4 wojskowej ustawy pragmatycznej, stanowi fakultatywną przesłankę zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej. Natomiast niezłożenie oświadczenia majątkowego w odpowiednim terminie będzie rozpatrywane jako naruszenie przepisów dyscyplinarnych (art. 24 pkt 7 ustawy z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej – Dz. U. Nr 190, poz. 1474), gdzie jedną z kar dyscyplinarnych jest usunięcie z zawodowej służby wojskowej) (art. 1 pkt 56 projektu ustawy).

6) objęcie żołnierzy zawodowych urlopem ojcowskim

Dotychczasowe rozwiązania nie przewidywały przyznawania żołnierzom zawodowym urlopu ojcowskiego. Mając na uwadze ochronę macierzyństwa i rodzicielstwa, proponuje się przyznać żołnierzom zawodowym prawo do urlopu ojcowskiego udzielanego na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.). Podobne rozwiązania funkcjonują w pragmatykach służbowych innych służb mundurowych, np. art. 79 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.), czy art. 165 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523, z późn. zm.) (art. 1 pkt 39 projektu ustawy).

7) wprowadzenie możliwości zwolnienia od zajęć służbowych żołnierzy zawodowych-lekarzy i lekarzy dentystów odbywających specjalizacje medyczne

Zakłada się wprowadzenie zwalniania żołnierza-lekarza lub lekarza dentysty uczestniczącego w specjalizacji medycznej od zajęć służbowych w jednostce wojskowej, na czas trwania zajęć w ramach tej specjalizacji. Propozycja ta ma na celu ujednoczenie niespójnej praktyki w tym zakresie stosowanej przez dowódców jednostek wojskowych. Szczegółowe warunki i tryb udzielania żołnierzom zawodowym zwolnienia od zajęć w związku z uczestnictwem w specjalizacji medycznej określi Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia. Rozporządzenie powinno określać również, że żołnierza zawodowego odbywającego specjalizację, należy zwolnić od zajęć służbowych na czas jej odbywania, po przedstawieniu planu specjalizacji, w wymiarze piętnastu dni roboczych w każdym miesiącu odbywania specjalizacji (art. 1 pkt 36 lit. e i pkt 38 projektu ustawy).

- 8) odstąpienie od obligatoryjnego kierowania na komisje lekarskie żołnierzy zawodowych-kobiet, jeżeli zwolnienie lekarskie jest dłuższe niż 3 miesiące

Obecne rozwiązania nakładają na dowódcę jednostki wojskowej obowiązek, w każdym przypadku trzymiesięcznej absencji chorobowej, kierowania żołnierza zawodowego do komisji lekarskiej. Proponowane rozwiązanie zakłada wyłączenie tego obowiązku wobec żołnierzy-kobiet ciężarnych, które przebywają na zwolnieniu lekarskim dłużej niż trzy miesiące (art. 1 pkt 2 lit. b projektu ustawy).

- 9) doprecyzowanie przepisów pozwalających na powoływanie do zawodowej służby wojskowej z zachowaniem posiadanego stopnia innej służby mundurowej

Obecne brzmienie art. 17a w ust. 1 wojskowej ustawy pragmatycznej, jednoznacznie nie określa, do jakiej formy zawodowej służby wojskowej (kontraktowej czy stałej) może być powołana osoba posiadająca stopień policyjny, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego lub Urzędu Ochrony Państwa. Wymienione wyżej osoby, zgodnie z proponowanym w projekcie brzmieniem art. 17a ust. 1, będą – jako zasada – powoływane do służby kontraktowej. Wyjątkowo, za zgodą Ministra Obrony

Narodowej, osoba posiadająca stopień innej służby będzie mogła zostać powołana bezpośrednio do służby stałej (art. 1 pkt 13 projektu ustawy).

10) uporządkowanie stopni etatowych i grup uposażenia żołnierzy-radców prawnych

W związku z pojawiającymi się rozbieżnościami interpretacyjnymi dotyczącymi uposażeń żołnierzy-radców prawnych między ustawą o radcach prawnych a wojskową ustawą pragmatyczną, istnieje potrzeba doprowadzenia do spójności tych aktów prawnych w tym zakresie. Istota problemu polega na tym, że sądy przyznają radcom prawnym pełniącym służbę w jednostkach wojskowych, w których nie występuje stanowisko głównego specjalisty, niezależnie od ich stopnia wojskowego, uposażenie głównego specjalisty w komórce organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej (przewidziane dla pułkownika, w grupie 16A). Proponuje się, że w przypadku gdy w etacie jednostki wojskowej nie występuje stanowisko głównego specjalisty, stanowisko służbowe radcy prawnego, o którym mowa w art. 22⁴ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65, z późn. zm.), zaszeregowywane będzie do stanowiska służbowego o stopniu etatowym o jeden stopień niższym od stanowiska zastępcy dowódcy tej jednostki w najwyższej grupie uposażenia przewidzianej dla tego stopnia, nie wyżej jednak niż uposażenie głównego specjalisty w komórce organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej (art. 1 pkt 46 projektu ustawy).

11) ujęcie w ustawie kwestii finansowania z budżetu resortu obrony narodowej uposażeń i innych należności finansowych żołnierzy zawodowych pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej, niebędących jednostkami budżetowymi, skierowanych do służby poza granicami państwa

Proponowane rozwiązanie, zawarte w dodawanym w art. 74 ust. 2 nowym pkt 8 wojskowej ustawy pragmatycznej, ma na celu formalne ujęcie w wojskowej ustawie pragmatycznej kwestii finansowania z budżetu resortu obrony narodowej uposażeń i innych należności finansowych żołnierzy zawodowych pełniących służbę w jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej, niebędących jednostkami budżetowymi, skierowanych do służby poza granicami państwa. Wskazać należy, że w oparciu o postanowienia przepisów regulujących zasady użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza

granicami państwa wydatki związane z przygotowaniem i działaniem jednostek wojskowych poza granicami państwa finansuje się z budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej (art. 1 pkt 44 projektu ustawy).

- 12) wydłużenie do 12 miesięcy okresu kierowania żołnierza zawodowego do wykonywania zadań poza jednostką wojskową w przypadku żołnierzy wyznaczonych na stanowiska służbowe poza granicami

Obecne postanowienia wojskowej ustawy pragmatycznej określają, że dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy jest wyznaczony na stanowisko służbowe, może skierować tego żołnierza do wykonywania zadań służbowych poza jednostką, na czas nie dłuższy niż sześć miesięcy w ciągu roku kalendarzowego. Zakładane zmiany zmierzają do wprowadzenia możliwości wydłużenia do 12 miesięcy okresu kierowania żołnierza zawodowego, wyznaczonego na stanowisko służbowe poza granicami państwa, do wykonywania zadań poza miejscem pełnienia służby. Konieczność wydłużenia tego okresu związana jest z realizacją przez żołnierzy zadań w ramach międzynarodowych struktur wojskowych (art. 1 pkt 29 projektu ustawy).

- 13) usprawnienie systemu opiniowania żołnierzy zawodowych

W celu stworzenia realnego narzędzia do oceny żołnierza i wyznaczania kierunków jego rozwoju zawodowego i potrzeb szkoleniowych istnieje konieczność przebudowy sposobu prowadzenia opiniowania służbowego żołnierzy zawodowych. Zakłada się, że żołnierze zawodowi będą podlegali corocznemu opiniowaniu służbowemu, które będzie przeprowadzane w okresie od 15 sierpnia do 15 października. Opiniowaniem służbowym objęci będą również żołnierze zawodowi skierowani do pełnienia służby poza granicami państwa – za okres pełnienia tej służby. Ogólna ocena z tej opinii uwzględniana będzie przy opiniowaniu żołnierza na stanowisku służbowym. Natomiast żołnierze wyznaczeni na stanowiska służbowe poza granicami państwa, tak jak jest to obecnie, podlegali będą opiniowaniu według trybu obowiązującego w miejscu pełnienia służby, tj. opinię służbową o żołnierzu zawodowym wyznaczonym do pełnienia zawodowej służby wojskowej bezpośrednio w strukturze międzynarodowej poza granicami państwa lub wyznaczonym do pełnienia zawodowej służby wojskowej bezpośrednio w strukturze

międzynarodowej lub wielonarodowej na terenie kraju, sporządzał będzie bezpośredni przełożony żołnierza, według trybu i wzoru obowiązującego w strukturze, w której żołnierz pełni służbę.

Przewiduje się, że opiniowanie służbowe będzie miało na celu w szczególności:

- ocenę wywiązywania się żołnierza z obowiązków na stanowisku służbowym,
- ocenę kompetencji i predyspozycji żołnierza,
- wyznaczenie kierunków rozwoju zawodowego i potrzeby szkoleniowe opiniowanego żołnierza.

Na podstawie powyżej wskazanych ocen przełożony będzie wystawiał ogólną ocenę opiniowanego żołnierza zawodowego, wyrażoną w skali od 6 do 2 (wzorowa, bardzo dobra, dobra, dostateczna i niedostateczna). W przypadku uzyskania przez opiniowanego żołnierza oceny niedostatecznej ze sprawdzianu sprawności fizycznej lub nieprzystąpienia do tego sprawdzianu, chyba że żołnierz został zwolniony ze sprawdzianu na podstawie art. 50a ust. 3 wojskowej ustawy pragmatycznej, ocena ogólna nie może być wyższa niż dostateczna.

Zakłada się ponadto, że nowa pięciostopniowa skala ocen będzie dawała większe możliwości przełożonym do właściwej oceny swych podwładnych.

W proponowanym systemie opiniowania, proponuje się odejście od określania dla żołnierza indywidualnej prognozy przebiegu służby oraz wprowadzenie uniwersalnego, skróconego (składającego się z dwóch stron), arkusza opinii służbowej.

Proponuje się wprowadzenie nadzwyczajnego środka weryfikacji ostatecznych opinii służbowych. Wskazać należy, że opinię sporządza bezpośredni przełożony żołnierza, dla szeregowego jest to dowódca drużyny (kapral), natomiast odwołanie rozpoznaje wyższy przełożony – dowódca plutonu, zatem ostateczna opinia o żołnierzu podejmowana jest na najniższych szczeblach dowodzenia. W celu wyeliminowania przypadków nierzetelnego i nieprofesjonalnego przeprowadzania procesu opiniowania przez przełożonych żołnierza, proponuje się wprowadzić instytucję weryfikacji ostatecznych opinii na szczeblu dowódcy jednostki wojskowej. Żołnierz zawodowy, który w ostatecznej opinii służbowej uzyskał ogólną ocenę niedostateczną, będzie mógł wystąpić do dowódcy jednostki wojskowej z wnioskiem o zweryfikowanie

tej opinii. Dowódca jednostki wojskowej, będzie mógł w tym przypadku powołać komisję w celu zbadania zasadności wniosku i uwzględniając wnioski komisji, w terminie trzydziestu dni od dnia otrzymania wniosku, ostateczną opinię:

- 1) utrzymać w mocy;
- 2) zmienić ją lub uzupełnić;
- 3) uchylić i wydać nową.

Kwestie dotyczące:

- 1) szczegółowego trybu opiniowania oraz sposobu oceniania żołnierza zawodowego, doręczania i zapoznawania go z treścią opinii służbowej, wnoszenia i rozpatrywania od niej odwołania oraz weryfikowania opinii ostatecznej,
  - 2) trybu udostępniania opinii określonym podmiotom,
  - 3) wzoru arkusza opinii służbowej
- określał będzie Minister Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia.

Konsekwencją zmian w systemie opiniowania żołnierzy zawodowych, będzie zmiana przepisów wojskowej ustawy pragmatycznej, które uzależniają określone czynności kadrowe od uzyskania określonej oceny w ostatecznej opinii służbowej lub od indywidualnej prognozy przebiegu służby wojskowej, której nie ma w nowym systemie (np. jednym z warunków „przejścia” podoficera lub szeregowego do korpusu oficerów będzie uzyskanie przez niego oceny wzorowej, a szeregowego do korpusu podoficerów będzie uzyskanie przez niego w ostatecznej opinii służbowej oceny co najmniej bardzo dobrej).

Omawiane propozycje zostały ujęte w art. 1 pkt 18, 19 i 21 projektu ustawy.

- 14) uzależnienie podpisania kolejnego kontraktu oraz przejścia do służby stałej od posiadania co najmniej dobrej oceny w ostatecznej opinii służbowej

Zakładanym celem wprowadzenia proponowanego rozwiązania jest motywowanie żołnierzy służby kontraktowej do dobrego wykonywania przez nich obowiązków służbowych (art. 1 pkt 8 i 12 projektu ustawy).

- 15) możliwość wyznaczania żołnierzy służby kontraktowej na inne niż określone w kontrakcie stanowisko bez konieczności uzyskiwania zgody żołnierza na zmianę stanowiska

Proponuje się wprowadzenie zasady, zgodnie z którą organ wojskowy będzie mógł, analogicznie jak w przypadku żołnierza służby stałej, wyznaczyć żołnierza kontraktowego na stanowisko służbowe bez konieczności uzyskiwania na to jego zgody, w przypadku gdy wyznaczenie takie następowало będzie w związku z uznaniem żołnierza, przez wojskową komisję lekarską, za niezdolnego do pełnienia służby na dotychczas zajmowanym stanowisku lub likwidacją zajmowanego przez żołnierza stanowiska albo wymierzenia żołnierzowi kary dyscyplinarnej zwolnienia z zajmowanego stanowiska służbowego. Propozycja zmierza do przyspieszenia załatwiania spraw kadrowych i zmniejszenia ilości wytwarzanych dokumentów. Jednocześnie nie narusza praw żołnierza zawodowego do dobrowolności pełnienia służby wojskowej, bowiem żołnierz zawodowy w każdym czasie może wypowiedzieć stosunek służbowy zawodowej służby wojskowej (art. 1 pkt 11 projektu ustawy).

- 16) wprowadzenie zasad umożliwiających żołnierzom zawodowym wchodzenie w skład organów spółek kapitałowych wykonujących działalność leczniczą utworzonych przez Ministra Obrony Narodowej

W świetle obecnie obowiązujących rozwiązań, żołnierz zawodowy nie może wchodzić w skład organów spółek, innych przedsiębiorców oraz fundacji. Jednakże wprowadzenie przez ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późn. zm.) możliwości zorganizowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą w formie spółek kapitałowych utworzonych przez Ministra Obrony Narodowej oraz przyznanie (art. 22a wojskowej ustawy pragmatycznej) prawa pełnienia służby w takich podmiotach, implikuje konieczność stworzenia podstaw umożliwiających żołnierzom zawodowym wchodzenie w skład organów tych spółek (art. 1 pkt 34 projektu ustawy).

- 17) uszczegółowienie przepisów odnoszących się do służby kandydatów na żołnierzy zawodowych w przedmiocie wnoszenia opłaty z tytułu udziału w egzaminach wstępnych do uczelni wojskowych i szkół podoficerskich, przesłanek zwolnienia ze służby kandydackiej oraz zwalniania z obowiązku zwrotu kosztów nauki

Projektowane rozwiązania zakładają, że opłaty z tytułu udziału w egzaminach wstępnych do uczelni wojskowych i szkół podoficerskich będą wnoszone tylko przez osoby pretendujące do uczelni wojskowych i szkół podoficerskich. Natomiast szeregowi kandydujący do szkół podoficerskich będą zwolnieni od obowiązku wnoszenia opłat egzaminacyjnych. Za egzaminy w ośrodkach szkolenia opłaty nie będą pobierane.

W celu uszczegółowienia i zsynchronizowania postanowień wojskowej ustawy pragmatycznej oraz ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), zaproponowano nowe brzmienie przesłanki zwolnienia ze służby określonej w art. 134 ust. 1 pkt 4 wojskowej ustawy pragmatycznej (niespełnienie wymogów określonych w regulaminie nauki lub studiów). Proponuje się, aby podstawą zwolnienia ze służby kandydackiej było skreślenie z listy studentów lub niespełnienie wymogów określonych w regulaminie nauki (art. 1 pkt 64 lit. a projektu ustawy).

Praktyka wskazuje, że istnieje potrzeba ustalenia sytuacji prawnej żołnierzy, którzy po ukończeniu szkół wojskowych nie stawiają się do zawodowej służby wojskowej. Żołnierz, który nie stawiał się do służby zawodowej po ukończeniu służby kandydackiej, nadal pozostaje żołnierzem służby kandydackiej. W obecnym stanie prawnym brak jest bezpośredniej podstawy do zwolnienia żołnierza służby kandydackiej, który nie stawiał się do służby zawodowej. W związku z tym istnieje potrzeba wprowadzenia kolejnej przesłanki zwolnienia żołnierza ze służby kandydackiej, tj. niepowołanie do zawodowej służby wojskowej.

Kolejną projektowaną przesłanką, dającą podstawę relegowania ze służby kandydackiej (analogicznie jak w służbie zawodowej), będzie nieusprawiedliwiona nieobecność w służbie przez okres trzech dni (art. 1 pkt 64 lit. a tiret drugie projektu ustawy).

Proponuje się, by zwolnienie ze służby kandydackiej w przypadkach: wybrania na posła, w tym do Parlamentu Europejskiego, senatora, na kierownicze stanowisko państwowe obsadzone na podstawie wyboru oraz do organów wykonawczych samorządu terytorialnego; skreślenia z listy studentów lub

niespełnienia wymogów określonych w regulaminie nauki; niepowołania do zawodowej służby wojskowej; nieobecności w służbie jednorazowo przez okres trzech dni roboczych, która nie została usprawiedliwiona; wniosku żołnierza – następowało odpowiednio decyzją rektora-komendanta uczelni wojskowej, komendanta szkoły podoficerskiej lub komendanta ośrodka szkolenia (art. 1 pkt 64 lit. b projektu ustawy).

Natomiast zwolnienie ze służby kandydackiej w przypadkach: zrzeczenia się obywatelstwa polskiego; ustalenia przez wojskową komisję lekarską niezdolności do zawodowej służby wojskowej; utraty stopnia wojskowego albo degradacji; prawomocnego orzeczenia o wymierzeniu kary dyscyplinarnej usunięcia z czynnej służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego; prawomocnego orzeczenia środków karnych pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu żołnierza; skazania prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności lub aresztu wojskowego, w tym również z warunkowym zawieszeniem jej wykonania; skazania prawomocnym wyrokiem na karę ograniczenia wolności – będzie następowało z mocy prawa z dniem uprawomocnienia się odpowiedniego orzeczenia lub z dniem, w którym decyzja stała się ostateczna albo z dniem zaistnienia okoliczności stanowiącej podstawę zwolnienia żołnierza ze służby kandydackiej. We wskazanych przypadkach odpowiednio rektor-komendant uczelni wojskowej, komendant szkoły podoficerskiej lub komendant ośrodka szkolenia, w którym żołnierz pełni służbę, stwierdzał będzie fakt zwolnienia żołnierza ze służby kandydackiej rozkazem personalnym, wydanym do celów ewidencyjnych (art. 1 pkt 64 lit. c projektu ustawy).

Proponuje się, aby żołnierze zwolnieni ze służby kandydackiej na podstawie art. 134 ust. 1 pkt 4 i 9 wojskowej ustawy pragmatycznej, którzy następnie zostaną powołani do zawodowej służby wojskowej lub pełnienia czynnej służby wojskowej na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 461, z późn. zm.), a w przypadku wykonywania obowiązków w ramach Narodowych Sił Rezerwowych przez okres dwa razy dłuższy niż okres pełnienia służby kandydackiej, za który nalicza się koszty, byli zwalniani z obowiązku zwrotu kosztów poniesionych przez resort obrony narodowej na jego utrzymanie

i naukę, o których mowa w art. 124 ust. 6 wojskowej ustawy pragmatycznej. Podobny mechanizm, tj. zwolnienie z obowiązku zwrotu kosztów, o których mowa w art. 124 ust. 6 wojskowej ustawy pragmatycznej, proponuje się zastosować do żołnierzy zwalnianych ze służby kandydackiej w pierwszym roku studiów w uczelni wojskowej (art. 1 pkt 65 projektu ustawy). Pierwszy rok powinien być okresem próby pozwalającym kandydatowi stwierdzić, że się pomylił i do służby wojskowej się nie nadaje. Wskazać należy, że obowiązek zwrotu kosztów za utrzymanie i naukę dotyczy wyłącznie podchorążych będących studentami pierwszego roku studiów (nie będzie dotyczył kandydatów na żołnierzy zawodowych posiadających wyższe wykształcenia i odbywających w uczelniach wojskowych szkolenie wojskowe). Uzasadnieniem dla tej propozycji są zgromadzone w ostatnich latach doświadczenia uczelni wojskowych. Podkreślić należy, że 18–19 letnia młodzież ubiegająca się o przyjęcie do uczelni wojskowej ma bardzo ograniczone możliwości zweryfikowania swoich zdolności intelektualnych i predyspozycji psychofizycznych do służby wojskowej. Niejednokrotnie decyzje o podjęciu służby wojskowej bazują na wyobrażeniach, które rozmiągają się z późniejszą codzienną rzeczywistością. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że dwa pierwsze semestry są okresem wystarczającym do zweryfikowania zdolności i możliwości kandydata. Obserwuje się przy tym, że perspektywa zwrotu kosztów nauki, w przypadku utraty motywacji do dalszej służby wojskowej, staje się główną, a nawet jedyną przyczyną kontynuacji studiów wojskowych. Pogłębia to frustracje i prowadzi do braku dostatecznych postępów w nauce na wyższych latach studiów. Godzi to w interes Sił Zbrojnych RP, które oczekują, że absolwent uczelni wojskowej będzie dobrze wykształcony, zmotywowany i zaadaptowany do warunków służby wojskowej. Podnieść należy także, że w przypadku rezygnacji ze studiów wojskowych na ich wczesnym etapie istnieje możliwość uzupełnienia stanów osobowych podchorążych spośród osób znajdujących się na listach rezerwowych lub spośród studentów cywilnych tych uczelni. W późniejszym etapie rozbieżności pomiędzy programami kształcenia dla studentów cywilnych i kandydatów na żołnierzy zawodowych stają się na tyle duże (zwłaszcza w zakresie praktyk, zajęć wojskowych, kształcenia

językowego i wychowania fizycznego), że stają się trudne, a na trzecim roku praktycznie niemożliwe do nadrobienia.

Niezależnie od powyższego wskazać należy na dość kosztowny i czasochłonny proces windykacji. Zwolnieni ze służby kandydackiej z reguły kontynuują studia w innych uczelniach i są niewypłacalni.

Projektowana zmiana zakłada ustawowe wskazanie podmiotów realizujących proces kształcenia oficerów w ramach służby kandydackiej. Podmiotami tymi, zgodnie z faktyczną realizacją tego procesu, będą uczelnie wojskowe, a w odniesieniu do studentów innych uczelni niż uczelnie wojskowe – uczelnie wojskowe wspólnie z uczelniami „cywilnymi” (art. 1 pkt 60 projektu ustawy).

Założono, że do żołnierzy służby kandydackiej będą miały odpowiednie zastosowanie przepisy o przedawnieniu roszczeń oraz przepisy dotyczące powiadamiania przełożonego o nieobecności lub spóźnieniu w służbie.

Zakłada się wyłączenie odpowiedniego stosowania do żołnierzy służby kandydackiej przepisów o opiniowaniu żołnierzy zawodowych oraz o ewidencji wojskowej. W stosunku do kandydatów na żołnierzy zawodowych Minister Obrony Narodowej, we wskazanych zakresach, wyda odrębne rozporządzenia (art. 1 pkt 63 i 66 projektu rozporządzenia). Ponadto zakłada się uzupełnienie przepisów wojskowej ustawy pragmatycznej określające, że osoba ubiegająca się o powołanie do służby kandydackiej będzie obowiązana złożyć wniosek (podanie) o powołanie do tej służby, kwestionariusz osobowy, odpowiednie dokumenty stwierdzające m.in. posiadane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe oraz przejść postępowanie rekrutacyjne, na które składać się będzie zdanie egzaminu wstępnego, przeprowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej oraz analizę ocen na świadectwie art. 1 pkt 61 projekt ustawy).

- 18) rezygnacja z konieczności określania przez Radę Ministrów, w drodze rozporządzenia, liczby stanowisk służbowych w poszczególnych korpusach kadry zawodowej Sił Zbrojnych

Przepis artykułu 4 ust. 4 wojskowej ustawy pragmatycznej ogranicza elastyczność tworzenia i funkcjonowania poszczególnych struktur Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz możliwość ich uzupełnienia stanem osobowym,

a upoważnienie dla Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, liczebności Sił Zbrojnych, z podziałem na poszczególne korpusy kadry, skutkuje utrudnieniami w trwającym procesie ich przekształceń. Utrudnia on możliwość podejmowania działań interwencyjnych w zakresie kształtowania struktur organizacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej odpowiadających potencjalnym zagrożeniom, które mogą się pojawiać i wymagać podjęcia niezwłocznych decyzji organizacyjnych, stosownie do kompetencji Ministra Obrony Narodowej w zakresie tworzenia i likwidacji jednostek wojskowych oraz nadawania im etatów. Prawnie określone limity w poszczególnych korpusach (niewystępujące w innych pragmatykach służb mundurowych), ograniczają działalność planistyczno-organizacyjną i politykę kadrową w długiej perspektywie.

Podkreślić należy, że obecnie liczebność etatowa Sił Zbrojnych, zarówno ogólna, jak i w podziale na poszczególne korpusy kadry zawodowej, a także na poszczególnych dysponentów środków etatowych, określana jest każdorazowo w programach rozwoju Sił Zbrojnych RP oraz opracowanych na ich podstawie planach dziedzinowych i funkcjonalnych. Wielkości te są pochodną zmian organizacyjnych planowanych do realizacji w poszczególnych okresach planistycznych. Jednocześnie w programach rozwoju Sił Zbrojnych RP określone są także stany ewidencyjne oraz średnioroczne żołnierzy, w podziale na korpusy kadry. Ponadto liczba żołnierzy zawodowych w poszczególnych korpusach kadry zawodowej doprecyzowana jest corocznie w decyzji budżetowej Ministra Obrony Narodowej.

Kwestie dotyczące liczebności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej będą nadal unormowane w ustawie z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2009 r. Nr 67, poz. 570, z późn. zm.), która w art. 3 stanowi, że liczebność Sił Zbrojnych wynosi nie więcej niż 150 tys. stanowisk etatowych żołnierzy, w tym nie mniej niż 1/2 stanowisk przeznacza się dla żołnierzy zawodowych, a z tego nie więcej niż 1/3 dla oficerów (wpływ Sejmu na liczebność Sił Zbrojnych).

W przypadku Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej istotną rolę odgrywa cykl planistyczny ich rozwoju, oparty na udziale poszczególnych organów władzy państwowej. W ramach tego cyklu, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, określając kierunki rozwoju Sił Zbrojnych, może formułować zalecenia w zakresie ich liczebności (wpływ Prezydenta na liczebność Sił Zbrojnych). Natomiast Rada Ministrów, wydając wytyczne do programowania, może, na podstawie art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, określać docelową liczebność Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do osiągnięcia na koniec danego okresu planistycznego (wpływ Rady Ministrów na liczebność Sił Zbrojnych). Na podstawie powyższych dokumentów Minister Obrony Narodowej, wydając Program rozwoju Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, określa w tym programie szczegółowo liczebność Sił Zbrojnych, w tym liczbę stanowisk w ramach poszczególnych korpusów osobowych (kompetencja Ministra Obrony Narodowej do szczegółowego określania liczebności Sił Zbrojnych).

Liczebność Sił Zbrojnych, zarówno etatowa, jak i ewidencyjna określana jest więc w szeregu dokumentów, na które wpływ mają poszczególne organy władzy państwowej, właściwe w sprawach obrony narodowej.

Wobec powyższego w projekcie zaproponowano uchylenie art. 4 ust. 4 wojskowej ustawy pragmatycznej (art. 1 pkt 1 lit. b projektu ustawy).

- 19) wprowadzenie norm określających przedawnienie roszczeń wynikających z przepisów wojskowej ustawy pragmatycznej

Zakłada się, że roszczenia wynikające ze stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej będą się przedawniały po upływie 3 lat od dnia, w którym roszczenia te stały się wymagalne. Bieg przedawnienia roszczenia będzie przerywała:

1) każda czynność przed organem właściwym do rozpatrzenia roszczenia podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia;

2) uznanie roszczenia.

Po każdym przerwaniu przedawnienia bieg terminu przedawnienia będzie liczony na nowo. Jeżeli przerwa biegu przedawnienia nastąpiła wskutek przyczyn, o których mowa w pkt 1, bieg terminu przedawnienia nie będzie liczony na nowo, dopóki postępowanie wszczęte w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia nie zostanie zakończone.

Projektowane rozwiązania mają charakter systemowy. Polegają na przeniesieniu obecnie obowiązujących rozwiązań w zakresie przedawnienia roszczeń z rozdziału 5 Uposażenie i inne należności pieniężne żołnierzy zawodowych (art. 75 ust. 1 i 2 wojskowej ustawy pragmatycznej) do rozdziału 1 Przepisy ogólne. Celem zakładanych propozycji jest objęcie przedawnieniem roszczeń wszystkich należności wynikających (np. w zakresie rekonwersji, dodatków za rozłąkę) z ustawy, nie tylko związanych z uposażeniami i innymi należnościami pieniężnymi żołnierzy zawodowych (art. 1 pkt 5 i 45 projektu ustawy).

Przedawnienie nie będzie dotyczyć wzniesienia ostatecznych decyzji w trybach nadzwyczajnych.

20) nabywanie prawa do urlopu wypoczynkowego

Projektowana propozycja zakłada nadanie rangi ustawowej przepisom funkcjonującym obecnie w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie urlopów żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 2, poz. 9, z późn. zm.), określającym zasady nabywania prawa do pierwszego urlopu wypoczynkowego przez osoby powołane do zawodowej służby wojskowej w trakcie roku kalendarzowego. Rozwiązanie to będzie miało również zastosowanie do żołnierzy „powracających” do służby po okresie urlopu wychowawczego oraz pracy poza granicami państwa w organizacjach międzynarodowych na podstawie umowy zawartej między żołnierzem a tą organizacją (art. 1 pkt 15 lit. d i pkt 35 projektu ustawy).

21) odwoływanie ze studiów lub nauki

Doświadczenia w zakresie kierowania żołnierzy na naukę wskazują na potrzebę jednoznacznego uregulowania kwestii warunków i trybu odwołania ze studiów lub nauki w szkole wojskowej albo niewojskowej oraz ze stażu, kursu lub specjalizacji w kraju lub za granicą i organy właściwe w tych sprawach. Proponuje się, że z żołnierzem zawodowym, którego planuje się na koszt wojska skierować na studia lub naukę albo staż, kurs lub specjalizację w kraju lub za granicą, których koszt przekracza sześciokrotność najniższego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego, zawiera się umowę, która określa między innymi warunki zwrotu kosztów poniesionych na jego utrzymanie i naukę w przypadku przerwania, odwołania z kształcenia lub zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, przed określonym w umowie okresem służby wojskowej, z przyczyn, o których mowa w art. 111 pkt 1, 4, 6–7, pkt 9 lit. a i pkt 11–16 oraz art. 112 ust. 1 pkt 1 wojskowej ustawy pragmatycznej, w wysokości proporcjonalnej do czasu służby po zakończeniu tej nauki.

Odwołanie żołnierza z kształcenia może nastąpić w szczególności, w przypadku:

- 1) braku postępów w kształceniu;
- 2) naruszenia regulaminów ustalonych przez organizatora kształcenia;
- 3) wniosku żołnierza.

Zakłada się, że tryb odwołania ze studiów lub nauki w szkole wojskowej albo niewojskowej oraz ze stażu, kursu lub specjalizacji w kraju lub za granicą i organy właściwe w tych sprawach określał będzie Minister Obrony Narodowej w drodze rozporządzenia (art. 1 pkt 32 i 33 projektu ustawy).

22) rozszerzenie zakresu podmiotów uprawnionych do korzystania z urlopu szkoleniowego

Projekt przewiduje również, by żołnierze zawodowi pobierający naukę na własny koszt, którzy nie spełniają wymogów do uzyskania pomocy finansowej ze strony organów wojskowych w związku z tą nauką (art. 52 wojskowej ustawy pragmatycznej), mogli za zgodą dowódcy jednostki wojskowej, korzystać z urlopu szkoleniowego. W tym zakresie o możliwości udzielenia żołnierzowi urlopu szkoleniowego decydował będzie samodzielnie dowódca jednostki uwzględniając zarówno potrzeby żołnierza, jak i właściwe funkcjonowanie

jednostki wojskowej. Projektowane rozwiązanie wychodzi naprzeciw oczekiwaniom żołnierzy, którzy nie spełniają warunków do otrzymania pomocy w związku z pobieraniem nauki, która warunkuje uzyskanie urlopu szkoleniowego przez żołnierza, ale chcą podnosić swoje kwalifikacje i jeżeli warunki służbowe pozwolą będą mogli skorzystać z urlopu szkoleniowego (art. 1 pkt 36 lit. b i c oraz pkt 38 projektu ustawy).

- 23) wprowadzenia zasad ograniczających uprawnienia żołnierzy odchodzących ze służby bezpośrednio po objęciu wyższego stanowiska służbowego

W celu ograniczenia wypowiedzeń stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej przez żołnierzy wyznaczonych na wyższe stanowiska służbowe, którzy bezpośrednio po takim wyznaczeniu wypowiadają stosunek zawodowej służby wojskowej, proponuje się wprowadzenie dodatkowego przepisu, zgodnie z którym, w przypadku wypowiedzenia stosunku służbowego do 12 miesięcy od dnia objęcia przez tego żołnierza zawodowego wyższego stanowiska służbowego albo stanowiska służbowego o tym samym stopniu etatowym lecz wyższą grupą uposażenia, podstawę ustalania wysokości świadczeń przysługujących z tytułu zwolnienia ze służby stanowiłoby uposażenie należne żołnierzowi na poprzednio zajmowanym stanowisku służbowym (art. 1 pkt 55 projektu ustawy).

- 24) uszczegółowienie przepisów dotyczących warunków szkodliwych służby związanych z urlopami

Projektowane rozwiązanie zakłada wykreślenie z przepisów normujących dodatkowy urlop wypoczynkowy warunków uciążliwych jako przesłanki uzasadniającej jego uzyskanie (art. 1 pkt 36 lit. a i pkt 38 projektu ustawy).

- 25) podwyższenie minimalnych wymagań kwalifikacyjnych dla oficerów – tytuł magistra

Proponuje się powrót do pierwotnych wymogów dotyczących wykształcenia w korpusie oficerów zawodowych, które obowiązywały wraz z wejściem w życie nowelizowanej wojskowej ustawy pragmatycznej. Minimalnym wykształceniem warunkującym powołanie oficera do zawodowej służby wojskowej będzie zatem posiadanie tytułu zawodowego magistra lub równorzędnego (art. 1 pkt 8, 9, 19 i pkt 22 lit. a projektu ustawy).

- 26) dostosowanie treści upoważnień ustawowych do wydania aktów wykonawczych do wymogów określonych w Konstytucji

W projekcie ustawy dokonano zmian wielu upoważnień do wydania aktów wykonawczych, które mają na celu dostosowanie ich treści do wymogów ustawy zasadniczej. Proponowane zmiany zmierzają m.in. do wyeliminowania pojawiających się w praktyce trudności interpretacyjnych z jednoznacznym określeniem zakresu przedmiotowego przekazanego do uregulowania oraz w konsekwencji uzupełnienie bądź doprecyzowanie wytycznych. Jak wskazuje Trybunał Konstytucyjny w swoim orzecznictwie „uzupełnienie upoważnień o wytyczne powinno nastąpić „przy okazji” nowelizacji danej ustawy” (np. wyrok z dnia 11 lutego 2010 r. sygn. K 15/09). Wobec powyższego zmiany obejmują m.in. upoważnienie ustawowe zawarte w art. 5 ust. 8, art. 5a, art. 24 ust. 8, art. 68 ust. 8 i 9, art. 70 ust. 4, art. 83 ust. 6, art. 84 ust. 3, art. 86 ust. 15, art. 87 ust. 6, art. 91 ust. 4, art. 120 ust. 7 oraz art. 123 ust. 4 wojskowej ustawy pragmatycznej.

Zmiany dokonane w przepisie art. 70 ust. 4 wojskowej ustawy pragmatycznej (art. 1 pkt 43 projektu ustawy) mają charakter porządkujący i dokonują jedynie modyfikacji brzmienia tego przepisu, nie wpływając na jego treść. Rozporządzenie wydane na podstawie art. 70 ust. 4 wojskowej ustawy pragmatycznej zachowa tym samym moc obowiązującą wraz z wejściem w życie projektowanej ustawy.

- 27) możliwość powierzania żołnierzom zawodowym funkcji w uczelniach wojskowych

Proponuje się wprowadzenie instytucji powierzania żołnierzom zawodowym funkcji. Instytucja ta będzie miała zastosowanie do żołnierzy będących nauczycielami akademickimi w odniesieniu do funkcji organu jednoosobowego uczelni wojskowej lub jego zastępcy albo kierownika jednostki organizacyjnej tej uczelni lub jego zastępcy. Ma to na celu skorelowanie postanowień wojskowej ustawy pragmatycznej z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). Organy jednoosobowe uczelni publicznych lub ich zastępcy, zgodnie z art. 72 ust. 1, art. 75 ust. 1 i art. 76 ust. 1 tej ustawy, są wyłaniany w drodze wyborów albo

w drodze konkursu na okres kadencji. W przypadku uczelni wojskowych reguła ta nie dotyczy wyłącznie rektora i prorektora właściwego do spraw realizacji zadań uczelni jako jednostki wojskowej. Zgodnie z art. 73 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym są oni wyznaczani przez Ministra Obrony Narodowej. Podkreślić należy, że powierzenie funkcji organu jednoosobowego uczelni wojskowej lub jego zastępcy albo kierownika jednostki organizacyjnej tej uczelni lub jego zastępcy nie będzie stanowiło podstawy do wyznaczenia (mianowania) żołnierza, któremu powierzono taką funkcję, na wyższe stanowisko służbowe. Żołnierz, któremu powierzono funkcję będzie pełnił służbę na dotychczasowym stanowisku służbowym, a za realizację dodatkowych zadań związanych z pełnioną funkcją otrzymywał będzie dodatek funkcyjny. Podobne rozwiązania będą stosowane do żołnierzy pełniących służbę w instytutach badawczych (art. 1 pkt 17 i 47 projektu ustawy).

28) zmiana zasad nabywania prawa do dodatku motywacyjnego

Proponuje się przyznawanie żołnierzom zawodowym pełniącym służbę w korpusach podoficerów zawodowych i szeregowych zawodowych dodatku motywacyjnego po uzyskaniu przez nich w opinii służbowej ogólnej oceny co najmniej dobrej oraz posiadanie odpowiedniej klasy kwalifikacyjnej, o której mowa w art. 46a wojskowej ustawy pragmatycznej.

Zakładana zmiana wpisuje się w przyjęty nowy system opiniowania służbowego żołnierzy zawodowych i wychodzi naprzeciw oczekiwaniom środowiska podoficerów i szeregowych. Projektowane rozwiązanie nieznacznie wpłynie na wydatki resortu, które są uwzględnione w budżecie Ministerstwa Obrony Narodowej (art. 1 pkt 47 projektu ustawy).

29) uszczegółowienie przepisów dotyczących należności mundurowych i żywienia żołnierzy zawodowych

Zmiana wynika z uwag zgłaszanych w trakcie uzgodnień projektów rozporządzeń wykonawczych wydawanych na podstawie tych upoważnień ustawowych oraz doświadczeń ze stosowania dotychczas obowiązujących przepisów w tym zakresie. Zakłada się, że żołnierz zawodowy będzie otrzymywał umundurowanie i wyekwipowanie na własność z chwilą wydania, lub po upływie okresu używalności, do bezpłatnego korzystania na czas

wykonywania określonych czynności służbowych. Projektowana norma obowiązuje już w systemie prawnym i ujęta jest w § 6 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie umundurowania oraz wyekwipowania żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 50, poz. 302, z późn. zm.). Jednakże z uwagi na jej treść, w której zawarta jest zasada precyzująca czyją własnością jest mundur, a także uwzględniając hierarchię aktów prawnych, należy nadać omawianej normie rangę przepisu ustawowego.

Ponadto zakłada się rozszerzenie obowiązujących upoważnień o możliwość stosowania zamienników przedmiotów nowych wzorów. Pozwoli to na wykorzystanie w określonym przedziale czasu przedmiotów dotychczas użytkowanych, a w konsekwencji racjonalne gospodarowanie posiadanymi zasobami i naturalne ich zużycie w procesie wdrażania zmian.

Proponuje się wskazać bezpośrednio w upoważnieniu ustawowym, a nie w wytycznych do niego, że równoważnik pieniężny przysługujący w zamian za umundurowanie i wyekwipowanie niewydane w naturze, obejmuje także czyszczenie umundurowania i wyekwipowania oraz wykonywania haftów. Zakłada się także ujęcie w upoważnieniu szczegółowego trybu otrzymywania, pomniejszania, przypadki wstrzymania i wznawiania wypłaty tych równoważników.

Proponuje się także, aby odrębne rozporządzenie określało przypadki otrzymywania, warunki, tryb i terminy wypłaty równoważników pieniężnych przysługujących w zamian za bezpłatne wyżywienie, niewydane w naturze, a także organy właściwe w tych sprawach. Będzie to rozwiązanie analogicznie do zawartego w art. 68 ust. 1a ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

W wyniku proponowanych zmian usystematyzowano całość zagadnień dotyczących umundurowania i wyekwipowania żołnierzy zawodowych i żołnierzy pełniących służbę kandydacką. Wszelkie regulacje z tego zakresu umieszczono w nowym rozdziale 8a Umundurowanie i wyekwipowanie, uzbrojenie, karty i tabliczki tożsamości żołnierzy zawodowych i żołnierzy pełniących służbę kandydacką (art. 1 pkt 67 projektu ustawy).

Z uwagi na odstąpienie od odpowiedniego stosowania w odniesieniu do kandydatów na żołnierzy zawodowych przepisów wojskowej ustawy pragmatycznej zawierających upoważnienia do wydania rozporządzeń, gdyż brak jest przy takim rozwiązaniu wyraźnego określenia zakresu spraw przekazanych do uregulowania, o którym mowa w art. 92 ust. 1 Konstytucji RP, konieczne stało się wyodrębnienie w nowelizowanej ustawie rozdziału, w którym uregulowane zostaną zagadnienia mogące zostać objęte jednym aktem wykonawczym zarówno wobec żołnierzy zawodowych, jak i wobec kandydatów na żołnierzy zawodowych. W nowym rozdziale ujęto wobec powyższego, oprócz zmodyfikowanych norm dotyczących umundurowania i wyekwipowania, także normy dotyczące uzbrojenia oraz kart i tabliczek tożsamości. Zmiany te mają charakter redakcyjny i stanowią jedynie przeniesienie dotychczas obowiązujących przepisów art. 49, art. 50 i art. 66 w związku z art. 132 wojskowej ustawy pragmatycznej do nowego rozdziału ustawy, bez dokonywania w nich merytorycznych zmian.

30) ustanowienie Szefa Inspektoratu Uzbrojenia organem kadrowym

Przyjęto, że Szef Inspektoratu Uzbrojenia będzie jednym z organów właściwych do wyznaczania na stanowiska służbowe i zwalniania z tych stanowisk żołnierzy zawodowych, analogicznie jak Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, dowódca rodzajów Sił Zbrojnych, Dowódca Operacyjny Sił Zbrojnych, Szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej i Szef Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia – w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego podpułkownika (komandora porucznika) włącznie w podległych jednostkach organizacyjnych. Z uwagi na to, że Inspektorat Uzbrojenia nie ma umocowania w przepisach powszechnie obowiązujących, projekt ustawy w tym zakresie posługuje się terminem „szef jednostki organizacyjnej właściwej do spraw uzbrojenia podległej Ministrowi Obrony Narodowej” (art. 1 pkt 26 lit. a projektu ustawy).

31) zbieg uprawnień żołnierzy sędziów przeniesionych w stan spoczynku

Projekt ustawy przewiduje również, że w razie zbiegu uprawnień przysługujących sędziemu sądu wojskowego przeniesionemu w stan spoczynku, do świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 95 pkt 1 wojskowej ustawy

pragmatycznej i uposażenia w stanie spoczynku, żołnierzowi będzie przysługiwało według jego wyboru, tylko jedno z tych świadczeń (art. 1 pkt 54 projektu ustawy).

- 32) zmiany w zakresie przekwalifikowania zawodowego żołnierzy w związku ze zwolnieniem ich ze służby wojskowej

Projektowane rozwiązania zakładają objęcie żołnierzy zawodowych posiadających co najmniej 9 lat służby wojskowej podwójnym limitem na przekwalifikowanie zawodowe. Limit ten wynosi 75% najniższego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego obowiązującego w dniu 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym zainteresowany wystąpił z wnioskiem o udzielenie pomocy w przekwalifikowaniu zawodowym. Z uprawnienia takiego żołnierz może skorzystać za zgodą dowódcy jednostki wojskowej na dwa lata przed zwolnieniem go z zawodowej służby wojskowej. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami uprawnionymi do dwukrotnej wysokości limitu na przekwalifikowanie zawodowe są żołnierze posiadający minimum 12 lat służby wojskowej. Zakładane rozwiązania wychodzą naprzeciw postulatom zgłaszanym przez środowiska żołnierzy zawodowych (art. 1 pkt 57 projektu ustawy).

- 33) zmiany dotyczące art. 5 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66, z późn. zm.)

Zgodnie z aktualnie obowiązującym brzmieniem art. 5 ust. 1 „podstawę wymiaru emerytury lub renty inwalidzkiej stanowi uposażenie należne żołnierzowi zawodowemu w ostatnim miesiącu pełnienia zawodowej służby wojskowej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 oraz art. 32b”.

Aktualne brzmienie art. 5 ust. 1 skutkuje tym, że podstawę wymiaru wojskowych świadczeń emerytalno-rentowych de facto można prawidłowo ustalić wyłącznie w sytuacji, gdy żołnierz zawodowy otrzymuje „pełne” uposażenie. Natomiast w przypadku żołnierza, który nie otrzymał w ostatnim miesiącu pełnienia służby wojskowej uposażenia w pełnej wysokości lub nie otrzymał go w ogóle dochodzi do sytuacji wymierzenia żołnierzowi dodatkowej kary skutkującej pozbawieniem żołnierza części lub nawet całości świadczenia emerytalno-rentowego.

Należy podkreślić, że zgodnie z ustawą pragmatyczną w ostatnim miesiącu pełnienia zawodowej służby wojskowej żołnierz zawodowy może:

- 1) otrzymać „pełne” uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym;
- 2) otrzymać 75% uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym – w sytuacji określonej w art. 90 ust. 1 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych tj. w okresie pozostawania żołnierza na urlopie okolicznościowym;
- 3) otrzymać 50% uposażenia zasadniczego – w sytuacji określonej w art. 92 ust. 1 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, tj. w okresie zawieszenia w czynnościach służbowych oraz w okresie tymczasowego aresztowania;
- 4) nie otrzymać uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym:
  - a) w sytuacji określonej w art. 93 ust. 1 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, tj. pozostawania poza miejscem pełnienia służby,
  - b) w sytuacji określonej w art. 20 ust. 5 pkt 2 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, tj. w okresie pozostawania w rezerwie kadrowej w związku z podjęciem pracy poza granicami państwa,
  - c) od dnia 1.01.2010 r. w sytuacji określonej w art. 65a ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, tj. w okresie przebywania na urlopie wychowawczym.

Tym samym istotą proponowanej zmiany jest uregulowanie sprawy podstawy wymiaru emerytury wojskowej lub renty w przypadku tej grupy żołnierzy.

Konsekwencją błędnego założenia, iż ogół żołnierzy zawodowych otrzymuje w ostatnim miesiącu służby „pełne” uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym, są także zapisy zawarte w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 lutego 2012 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz uprawnionych członków ich rodzin (Dz. U. poz. 194), na podstawie którego organy wojskowe domagają się przedstawienia zaświadczeń potwierdzających

wysokość uposażenia oraz dodatków również od żołnierzy, którzy nie otrzymywali uposażenia albo otrzymywali je w niepełnej wysokości.

W związku z tym, że wojskowa ustawa emerytalna nie obejmuje zakresem swojej regulacji wszystkich stanów prawnych, według których żołnierze zawodowi pełnią służbę wojskową i otrzymują uposażenie – jakie zostały ujęte w wojskowej ustawie pragmatycznej – proponuje się nowelizację art. 5 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, w sposób umożliwiający ustalenie podstawy emerytury wojskowej dla żołnierzy pełniących zawodową służbę wojskową, którzy w ostatnim miesiącu pełnienia służby wojskowej nie otrzymują „pełnego” uposażenia.

Powyższa nowelizacja spowoduje nieznaczny wzrost wydatków z budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej, które na tym etapie są trudne do oszacowania. Ponadto wskutek wprowadzenia w życie reformy systemu emerytalnego służb mundurowych obecnie obowiązujący wojskowy system emerytalny będzie systemem wygasającym, bowiem w przypadku żołnierzy zawodowych powołanych do zawodowej służby wojskowej po dniu 31 grudnia 2012 r. ustalenie podstawy wymiaru emerytury odbywać się będzie na innych zasadach (art. 18f nowelizowanej ustawy). Zatem zakłada się, że przedmiotowa sytuacja będzie dotyczyć kilku przypadków w skali roku (art. 4 projektu ustawy).

Ponadto na etapie prac parlamentarnych przepis art. 4 projektowanej ustawy będzie wymagał skorelowania z rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Służby Celnej oraz ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz niektórych innych ustaw. Założenia do przywołanego projektu Rada Ministrów przyjęła w dniu 24 października 2012 r.

34) zmiany redakcyjne

- a) konsekwencją zmiany ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228), jest zmiana treści art. 45 ust. 2 pkt 2 wojskowej ustawy pragmatycznej, zakładająca przeniesienie

żołnierza zawodowego do rezerwy kadrowej wskutek wszczęcia postępowania kontrolnego, o którym mowa w art. 33 powołanej ustawy (art. 1 pkt 27 projektu ustawy),

- b) zakłada się wyeliminowanie konieczności regulowania w dwóch rozporządzeniach Ministra Obrony Narodowej wydanych na podstawie art. 46 i art. 55 wojskowej ustawy pragmatycznej, tej samej materii, tj. trybu, organizacji oraz kierowania żołnierzy na kursy specjalistyczne i szkolenie oraz staż. Proponuje się uregulowanie tej problematyki wyłącznie w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 55 wojskowej ustawy pragmatycznej (art. 1 pkt 28 i 33 projektu ustawy),
- c) wyłączenie karty opisu stanowiska służbowego jako dokumentu określającego wymagania kwalifikacyjne do wyznaczenia na stanowisko służbowe; wymagania kwalifikacyjne do wyznaczenia na stanowisko służbowe będą wynikały z wojskowej ustawy pragmatycznej, rozporządzenia wykonawczego oraz etatu jednostki wojskowej, w której żołnierz będzie wyznaczony (np. art. 1 pkt 4 lit. a tiret czwarte),
- d) proponuje się wprowadzenie legalnej definicji „dowódcy jednostki wojskowej”, co wyeliminuje wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie. Przyjęto, że jeżeli w ustawie jest mowa o „dowódcy jednostki wojskowej” należało będzie przez to rozumieć osobę kierującą lub dowodzącą jednostką wojskową, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 wojskowej ustawy pragmatycznej, w której żołnierz zawodowy zajmuje stanowisko służbowe lub do której został skierowany w ramach pełnienia zawodowej służby wojskowej w rezerwie kadrowej albo w dyspozycji (art. 1 pkt 4 lit. b),
- e) inne zmiany redakcyjne, których głównym założeniem jest dbałość o precyzję i jasność przepisów (m.in. art. 1 pkt 2, pkt 3 lit. a, pkt 30, 41, pkt 42 lit. a).

III. Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

W przepisach przejściowych i dostosowujących zawarto regulacje przewidujące, że:

- sprawy wszczęte, lecz niezakończone ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy będą prowadzone według przepisów dotychczasowych,

- oficera zawodowego, który w dniu wejścia w życie ustawy, spełniał wymagania do zajmowania stanowiska służbowego o określonym stopniu etatowym, będzie się uważało za spełniającego warunki do wyznaczenia na to samo lub równorzędne stanowisko służbowe,
- wobec słuchaczy uczelni, którzy rozpoczęli studia przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, rektorzy uczelni wojskowych za zgodą Ministra Obrony Narodowej, dostosują program nauczania oraz okres nauki do spełnienia wymogu uzyskania tytułu zawodowego magistra lub równorzędnego,
- absolwenci uczelni wojskowych, którzy rozpoczęli studia przed dniem wejścia w życie ustawy, w przypadku gdy obowiązujący w tych szkołach program nauczania nie będzie przewidywał uzyskania przez nich tytułu zawodowego magistra (równorzędnego), będą mianowani na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki) i wyznaczani na stanowiska służbowe pomimo nieuzyskania tytułu zawodowego magistra,
- podoficerów zawodowych i szeregowych zawodowych, którzy w dniu wejścia w życie ustawy, posiadali ogólną ocenę bardzo dobrą w ostatniej opinii służbowej i nie byli opiniowani na zasadach określonych w ustawie będzie się uważać za spełniających wymagania określone w art. 29 wojskowej ustawy pragmatycznej, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą,
- żołnierz zawodowy będący podoficerem zajmującym w dniu wejścia w życie ustawy, stanowisko służbowe o niższym stopniu etatowym niż posiadany stopień wojskowy, będzie mógł nadal pełnić zawodową służbę wojskową na dotychczas zajmowanym stanowisku służbowym,
- podoficerów zawodowych posiadających stopnie wojskowe zachowane na podstawie art. 179 wojskowej ustawy pragmatycznej z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy zostaną mianowani:
  - 1) starszy plutonowy (starszy bosmanmat) — na stopień sierżanta (bosmana);
  - 2) sierżant sztabowy (bosman sztabowy), starszy sierżant sztabowy (starszy bosman sztabowy) — na stopień młodszego chorążego (młodszego chorążego marynarki);
  - 3) młodszy chorąży sztabowy (młodszy chorąży sztabowy marynarki) i chorąży sztabowy (chorąży sztabowy marynarki) — na stopień wojskowy starszego chorążego sztabowego (starszego chorążego sztabowego marynarki wojennej).

Rozkaz o mianowaniu podoficerów w tych przypadkach wydawał będzie dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr (art. 1 pkt 69 i 70 oraz art. 10 projektu ustawy);

- żołnierz zawodowy, który do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, spełniał warunki uprawniające do przywrócenia dodatku uzasadnionego szczególnymi warunkami lub właściwościami pełnienia służby, otrzymywać będzie ten dodatek w ostatnim miesiącu pełnienia zawodowej służby wojskowej na zasadach obowiązujących do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. W razie zbiegu uprawnień do tego dodatku i do dodatku specjalnego, żołnierzowi przysługiwał będzie tylko jeden, wyższy dodatek (art. 9 projektu).

Dla wejścia w życie projektowanej ustawy przewidziano trzydziestodniowe *vacatio legis*, przy czym odsunięto w czasie o sześć miesięcy wejście w życie przepisów związanych z podziałem korpusu podoficerów zawodowych na podoficerów młodszych, podoficerów i podoficerów starszych, uzyskania przez oficera zawodowego tytułu zawodowego magistra lub równorzędnego, a w konsekwencji nowych regulacji związanych z wyznaczaniem żołnierzy na kolejne wyższe stanowisko służbowe oraz na stanowisko służbowe zaszeregowane do bezpośrednio niższego stopnia etatowego od zajmowanego przez żołnierza zawodowego stanowiska (art. 12 projektu ustawy). Potrzeba „rozbitcia” terminów wejścia w życie niektórych przepisów projektowanej ustawy wynika z konieczności dostosowania dokumentów organizacyjno-etatowych, który to proces wymaga znacznie dłuższego czasu niż trzydzieści dni.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, ponieważ nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Po udostępnieniu projektu nie zgłosił się żaden podmiot zainteresowany pracami nad nim.

Przedmiot projektowanej regulacji jest poza zakresem prawa Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt aktu prawnego

Projektowana regulacja będzie dotyczyła wyłącznie żołnierzy zawodowych, kandydatów na żołnierzy zawodowych i nie będzie miała wpływu na inne podmioty.

2. Konsultacje społeczne

Projekt założeń został poddany konsultacjom z:

- 1) Krajową Izbą Radców Prawnych;
- 2) Naczelną Izbą Lekarską;
- 3) Radą Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 4) Zakładem Ubezpieczeń Społecznych;
- 5) Konwentem Dziekanów Korpusu Oficerów Zawodowych Wojska Polskiego;
- 6) Krajową Radą Sądownictwa.

Wszystkie propozycje zostały uwzględnione lub uzgodnione z podmiotami zgłaszającymi, z wyjątkiem propozycji Krajowej Rady Sądownictwa dotyczących możliwości wyznaczania żołnierzy kontraktowych na inne niż określone w kontrakcie stanowisko służbowe, umożliwienia żołnierzom zawodowym wchodzenie w skład organów spółek kapitałowych oraz wprowadzenia dwunastomiesięcznego okresu służby na stanowisku służbowym uprawniającego do ustalania wysokości świadczeń przysługujących żołnierzowi z tytułu zwolnienia ze służby z uposażenia należnego na tym stanowisku służbowym.

3. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie regulacji będzie miało wpływ na sektor finansów publicznych:

- 1) zwolnienie ze zwrotu kosztów nauki (art. 1 pkt 65 projektu)

Zwolnienie podchorążego z obowiązku zwrotu kosztów nauki w przypadku, o którym mowa w projektowanym art. 134a ust. 2, spowoduje, biorąc pod uwagę doświadczenia z lat 2010 i 2011, zmniejszenie przychodów uczelni wojskowych łącznie na poziomie ok. 100 tys. zł rocznie. W wymienionych latach w trakcie pierwszego roku studiów zwolniono łącznie 90 podchorążych (49 w 2010 r. i 41 w 2011 r.), ustalając jednocześnie obowiązek zwrotu kosztów w kwocie

ok. 502 tys. zł. Biorąc pod uwagę fakt, że na wniosek zainteresowanych podchorążych uczelnie wojskowe wyrażały zgodę na rozłożenie należności na raty, roczne przychody uczelni z tego tytułu stanowiły około ok. 45% wymienionej kwoty, tj. ok. 227 tys. zł w skali dwóch lat, co w skali rocznej stanowiło kwotę ok. 103 tys. zł. Zwrócić przy tym należy uwagę na to, że podane wyliczenia mają charakter szacunkowy i ich rzeczywista wysokość będzie zależała od indywidualnych decyzji podchorążych o odejściu ze służby wojskowej.

2) wprowadzenie dodatku funkcyjnego (art. 1 pkt 17 i 47 projektu)

Wprowadzenie regulacji, o której mowa w projektowanym art. 25a i art. 80 ust. 1 pkt 4, tj. możliwości powierzania żołnierzom zawodowym będącym nauczycielami akademickimi funkcji organu jednoosobowego uczelni wojskowej lub jego zastępcy albo kierownika jednostki organizacyjnej tej uczelni lub jego zastępcy i przyznawania tym żołnierzom stosownego dodatku funkcyjnego nie spowoduje skutków dla budżetu państwa. Podkreślić należy, że kwoty dotacji przekazywanych uczelniom wojskowym z budżetu resortu obrony narodowej zależą od liczby kształconych w tych uczelniach żołnierzy oraz od liczby i struktury zatrudnienia nauczycieli, a nie od zasad wynagradzania nauczycieli, w tym żołnierzy za kierowanie jednostkami organizacyjnymi uczelni. Natomiast biorąc pod uwagę to, że projektowana regulacja zastąpi istniejący mechanizm wyznaczania żołnierzy na odpowiednie stanowiska kierownicze, wiążący się ze zwiększeniem uposażenia i niejednokrotnie awansem na wyższy stopień wojskowy, można zakładać, że docelowo propozycja zmiany będzie prowadzić do zmniejszenia wydatków osobowych uczelni. Wynika to z tego, że przyznanie dodatku będzie miało charakter czasowy, natomiast wyznaczenie na stanowisko kierownicze – w zakresie zwiększenia uposażenia i awansu na wyższy stopień wojskowy ma skutki o charakterze stałym (pełnienie funkcji kierowniczej w uczelni w obecnych uwarunkowaniach daje żołnierzowi dodatkowe wynagrodzenie nie tylko na okres pełnienia tej funkcji, ale także na okres późniejszej służby wojskowej). Wraz z wdrożeniem projektowanej regulacji likwidacji ulegną stanowiska kierownicze, które są stanowiskami najwyżej zaszeregowanymi w uczelniach pod względem stopnia etatowego i grupy uposażenia (od

kierownika zakładu – płk, grupa 16 do prorektora – płk, grupa 16C), a w to miejsce utworzone zostaną niżej zaszeregowane stanowiska nauczycieli (adiunkt – ppłk, grupa 15b lub profesor nadzwyczajny – płk, grupa 16).

- 3) porządkowanie stopni wojskowych w korpusie podoficerów zawodowych (wyznaczanie podoficerów zajmujących stanowiska służbowe zaszeregowane do niższego stopnia etatowego niż posiadany przez nich stopień wojskowy – art. 7 ust. 1 pkt 3 projektu oraz mianowanie podoficerów posiadających nieistniejące stopnie wojskowe na wyższy stopień wojskowy – art. 10 projektu)

Wprowadzenie podziału korpusu podoficerów zawodowych na trzy stopnie etatowe (podoficer młodszy, podoficer i podoficer starszy) zawarte w pkt II ppkt 1 założeń projektu ustawy spowodowało w trakcie opracowywania projektu ustawy konieczność wprowadzenia przepisów o charakterze przejściowym. Uznano, że wyznaczanie podoficerów zawodowych na niższe stanowiska służbowe oraz likwidacja nieistniejących stopni wojskowych w tym korpusie wymagać będzie dodatkowego odrębnego uregulowania w przepisach projektowanej ustawy. O ile mianowanie na wyższy stopień wojskowy żołnierzy zawodowych posiadających nieistniejące stopnie wojskowe (art. 10 projektu ustawy) nie rodzi dodatkowych skutków finansowych, o tyle wyznaczanie podoficerów zawodowych na stanowiska służbowe (art. 7 ust. 1 pkt 3) może powodować dodatkowe skutki finansowe. Oszacowano, że skutki te dla budżetu resortu obrony narodowej będą wynosiły ok. 12 mln zł rocznie. Środki na ten cel zostały zabezpieczone w ramach środków przeznaczonych w budżecie Ministerstwa Obrony Narodowej na uposażenia żołnierzy zawodowych.

- 4) przekwalifikowanie zawodowe żołnierzy zawodowych (art. 1 pkt 57 projektu)
Proponowana zmiana dotycząca przekwalifikowania zawodowego żołnierzy zawodowych (art. 120 ust. 4b pkt 2) spowoduje wzrost kosztów ponoszonych przez resort obrony narodowej w wysokości około 400 tys. zł rocznie. Niemniej jednak proponowane rozwiązania będą realizowane w ramach zaplanowanych na ten cel środków budżetu resortu obrony narodowej.

- 5) dodatek motywacyjny (art. 1 pkt 47 projektu)

Niewielki wzrost wydatków może spowodować zmiana zasad przyznawania dodatku motywacyjnego w związku z zakładaną możliwością przyznawania tego dodatku podoficerom i szeregowym posiadającym co najmniej ocenę dobrą

w opinii służbowej (obecnie bardzo dobrą), przy jednoczesnym spełnieniu warunku uzyskania odpowiedniej dla zajmowanego stanowiska służbowego klasy specjalisty wojskowego.

Aktualnie dodatek motywacyjny otrzymuje ok. 2 tys. podoficerów i szeregowych w łącznej kwocie ok. 3 mln zł rocznie. Natomiast na wypłatę tego dodatku w budżecie resortu obrony narodowej zabezpieczono środki w wysokości 26 mln zł w ramach funduszu przeznaczonego na uposażenia żołnierzy zawodowych, tym samym zapewni to wypłatę przedmiotowego dodatku dla ok. 20 tys. żołnierzy. Biorąc pod uwagę zaproponowane rozwiązania w zakresie przyznawania dodatku motywacyjnego, które przede wszystkim zależą od samych beneficjentów (uzyskanie odpowiedniej oceny w opinii służbowej i klasy kwalifikacyjnej), trudno jest wskazać konkretną wysokość wzrostu tych wydatków. Należy zauważyć, że w okresie 2 lat funkcjonowania tego dodatku przyznano go ok. 2 tys. podoficerów i szeregowych.

6) łączne skutki finansowe wejścia w życie ustawy

Wejście w życie przedmiotowej ustawy spowoduje łącznie dodatkowe skutki finansowe w wysokości 12 503 tys. zł w skali roku, w tym 12 400 tys. zł w ramach środków części 29 budżetu, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej. Pozostała kwota w wysokości 103 tys. zł będzie stanowiła zmniejszenie przychodów uczelni wojskowych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Przedmiotowy projekt nie będzie miał wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.